

वा० रा०

॥४२॥

यथा तथा येन केनापि प्रकारेण स्ववृत्त्या स्वजात्युचितवृत्त्या वर्तयतः जीवतः ऋष्यमूकवासएव श्रेयो मन्ये न तु त्रिदिवस्य लाभ इत्यन्वयः ॥ ७ ॥ तद्वचस्तस्यैवानुरूपं ईषत्क
र्यातेपि मयि तदकृत्वांतरा भ्रातृस्नेहवद्धतया त्वां न जिघांसामि कदापि ॥ चर गच्छेति यत्तद्वच इत्यर्थः ॥ इदं कर्म भ्रातृवधरूपं वचस्तदर्थमाकारणरूपं ॥ ८ ॥ कामः पुरस्कृ
तो येन तादृशोपि भ्राता राज्यस्य तत्सुखस्य दुःखस्य भ्रातृवधे भाविदुःखस्य सारं तारतम्यं विचिंतयन् विचारयन् ॥ कथं भ्रातुर्वधं रोचयेत एवं चाहं तत्तारतम्यानभिज्ञ इति
भावः ॥ ९ ॥ उक्तमेव विवृणोति ॥ वधो हीति ॥ मां हंतुं तस्य मतिर्नासीदित्यर्थः ॥ तत्र हेतुः स्वमाहात्म्यव्यतिक्रमात् ॥ अनुचितकर्मकारीवालीत्यशः प्रसंगभयात् ॥ प्राणहा

कि० का०

श्रेयोद्यमन्ये मम शैलमुख्ये तस्मिन्निवासश्चिरमृष्यमूके ॥ यथा तथा वर्तयतः स्ववृत्त्यानेमं निहत्य त्रिदिवस्य लाभः ॥ ७ ॥ न त्वा जिघां
सामि चरेति यन्मामयं महात्मा मतिमानुवाच ॥ तस्यैव तद्रामवचो नुरूपमिदं वचः कर्मचमेनुरूपं ॥ ८ ॥ भ्राता कथं नाम महागुणस्य
भ्रातुर्वधं रामविरोचयेत ॥ राज्यस्य दुःखस्य च वीरसारं विचिंतयन् कामपुरस्कृतोपि ॥ ९ ॥ वधो हि मेमतो नासीत्स्वमाहात्म्यव्यतिक्रमा
त् ॥ ममासीदुद्धिदौ रात्म्यात्प्राणहारी व्यतिक्रमः ॥ १० ॥ द्रुमशाखावभग्नो हं मुहूर्तं परिनिष्ठनन् ॥ सांत्वयित्वा त्वनेनोक्तो न पुनः कर्तुम
र्हसि ॥ ११ ॥ भ्रातृत्वमार्यभावश्च धर्मश्चानेन रक्षितः ॥ मया क्रोधश्च कामश्च कपित्वं च प्रदर्शितं ॥ १२ ॥ अचिंतनीयं परिवर्जनीयम
तीप्सनीयं स्वनवेक्षणीयं ॥ प्राप्तोस्मि पाप्मानमिदं वयस्य भ्रातुर्वधात्त्वाष्ट्रवधादिवेद्रः ॥ १३ ॥

शाखायावभग्नः पलायितः ॥ अतएव मुहूर्तं परिनिष्ठनन् त्वामाक्रोशन् यदाऽभवं तदा तेन भ्रात्रा सांत्वयित्वा पुनरेवं दुश्चेष्टां कर्तुं नार्हसि इत्युक्तः ॥ न पुनर्मां हतवानित्यर्थः ॥ ११
अतएव भ्रातृत्वमित्यादि ॥ १२ ॥ अचिंतनीयं चिंतयितुमप्ययोग्यं ॥ अतएवार्थैर्नित्यं परिहरणीयं यत्किंचिदुपाधिनाप्यनीप्सनीयं ॥ आत्मकर्तृकमपि सर्वथाऽनवेक्षणी
यं दर्शनार्हं इदं प्राप्तोस्मि ॥ इदं पदार्थमाह ॥ पाप्मानमिति हेवयस्य भ्रातुः ज्येष्ठस्य भ्रातुर्वधात् पाप्मानं तद्रूपं वस्त्वित्यर्थः ॥ त्वाष्ट्रो विश्वरूपः ॥ १३ ॥

॥४२॥